

Uchwała Nr XVIII/134/2019
Rady Gminy Babice
z dnia 18 grudnia 2019 r.

w sprawie: Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Babice na rok 2020.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.), art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.) oraz w związku z art. 10 ust. 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852 ze zm.), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 04.08.2016 r. w sprawie Narodowego Program Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1492).

Rada Gminy Babice uchwala:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Babice na 2020 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

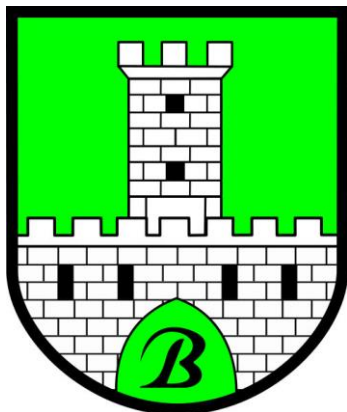
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Babice.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 01 stycznia 2020 r.

Przewodniczący Rady Gminy Babice

Tadeusz Biel

Załącznik do Uchwały Nr XVIII/134/2019
Rady Gminy Babice
z dnia 18 grudnia 2019 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE BABICE
NA ROK 2020**

URZĄD GMINY BABICE
ul. Krakowska 56
32-551 Babice
www.babice.pl

ROZDZIAŁ I

WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok, zwany dalej Programem, określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.) i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.).

Polityka rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Babice prowadzona jest zgodnie z kierunkami określonymi w niniejszym programie zainicjowanymi w latach poprzednich.

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO).

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i zadań jest zlokalizowanych na poziomie gminy, która na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskała kompetencje do rozwiązywania tych problemów. To właśnie gmina ma przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności, aby zapobiegać i minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii i innych uzależnień. Program ma minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii, a także zapobiegać, edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową. Uczyć jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję. Wspierać młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, aby nie było potrzebne „podpieranie się” substancjami uzależniającymi. Uczyć umiejętności mówienia „nie” w sytuacjach, gdy młody człowiek jest poddany presji otoczenia.

Podstawa prawna i merytoryczna programu

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.)
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019 poz. 2365)
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492)
- inne ustawy związane z realizacją zadań.

Program winien być realizowany przy współpracy różnych podmiotów, począwszy od pomocy społecznej, poprzez placówki oświatowe, służbę zdrowia, instytucje strzegące porządek publiczny i przestrzeganie prawa, organizacje pozarządowe oraz instytucje kościelne, które poprzez swoje doświadczenia stanowią nieodłączną część systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Rozdział II

DIAGNOZA SYTUACJI W ZAKRESIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY BABICE

Do problemów społecznych, które w ostatnich dekadach dają najwyraźniej znać o sobie w polskiej rzeczywistości należy zaliczyć: alkoholizm, narkomanię, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, bezradność opiekuńczo-wychowawczą oraz wykluczenie społeczne. Każdy z tych problemów wymaga odmiennego podejścia i działań specjalistów. Priorytetem w polityce społecznej staje się zatem przeciwdziałanie tego typu zagrożeniom oraz podjęcie działań prowadzących do ograniczenia izolacji społecznej oraz zwiększenie integracji społecznej grup i osób zagrożonych występowaniem wyżej wymienionych problemów. W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych bardzo ważne jest rozpoznanie skali tych problemów, struktury spożycia napojów alkoholowych oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego nimi wywołanych.

W związku z powyższym w październiku 2017 roku mieszkańcy Gminy Babice zostali objęci badaniem, w którym łącznie wzięło udział **288 osób**. Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Poniższe zestawienie przedstawia szczegółową strukturę próby badawczej:

- ❖ dorośli mieszkańcy: 150 osób
- ❖ uczniowie: 118
- ❖ sprzedawcy: 20

Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- ✓ zidentyfikowania problemów uzależnień wśród różnych grup (dzieci, młodzieży, dorosłych mieszkańców, sprzedawców),
- ✓ zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- ✓ określenia skali oraz zakresu problemów uzależnień,
- ✓ zidentyfikowania skutków występujących problemów,
- ✓ pokazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

1. BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW NA TERENIE GMINY BABICE

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie Gminy Babice wzięło udział 150 mieszkańców. Spośród badanych 62% stanowiły kobiety, a 38% mężczyźni.

▪ ALKOHOL

Wśród osób, które przyznały, że spożywają alkohol, najpopularniejszym napojem jest wino (36%), natomiast 34% badanych pije piwo, a 15% wódkę. Dużą popularnością cieszą się likiery (9%), zaś nieco rzadziej mieszkańcy gminy sięgają po nalewki (6%). Inne alkohole spożywa 7% badanych. Mieszkańcy gminy zostali zapytani o powody, z jakich sięgają po alkohol. Większość pije dla towarzystwa (56%). Niepokojący wydaje się fakt, że 28% badanych spożywa napoje wysokoprocetowe bez konkretnego powodu, natomiast 16% ze względu na chęć lepszej zabawy. Część badanej społeczności pije alkohol aby złagodzić stres (8%) oraz za namową znajomych (5%). Dzięki alkoholowi o problemach chce zapomnieć 3% badanych, aby zmniejszyć objawy kaca napoju wysokoprocetowego używa 2% respondentów. 4% badanej populacji podaje inne, bliżej nie określone powody. Respondenci najczęściej spożywają alkohol u znajomych (66%) i w domu

(52%). Część ankietowanych decyduje się na picie napojów wysokoprocentowych w pubie/restauracji/kawiarni (19%), a 2% na świeżym powietrzu. Inne miejsca, bliżej nie określone wskazało 7% mieszkańców gminy.

Interesująca zdaje się być także kwestia wykonywania obowiązków w pracy pod wpływem alkoholu. 91% mieszkańców nigdy nie pracowało w stanie odurzenia alkoholowego, jednakże 7% badanych przyznało, że rzadko zdarza im się pracować pod wpływem alkoholu, a 2% czasami podejmowało się pracy. Z deklaracji mieszkańców Gminy Babice wynika, że 89% badanych nigdy nie prowadziło pojazdu pod wpływem alkoholu, zaś 3% deklaruje, że nie ma prawa jazdy. 5% badanej populacji raz zdarzyło się być kierowcą samochodu po spożyciu napoju wysokoprocentowego, natomiast 2% twierdzi, że zdarza się to sporadycznie. Niepokojący jest fakt, że 2% badanych mieszkańców często prowadzi pojazd mechaniczny po wypiciu alkoholu. Przyznanie się do prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu jest drażliwą kwestią, dlatego respondenci często nie są chętni to takich deklaracji. W takim przypadku warto zapytać badanych o to, czy zdarzyło się im być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd w stanie nietrzeźwości. Okazuje się, że 31% respondentów było świadkami takiej sytuacji (21% rzadko, 8% czasami, a 2% często). 69% badanej populacji twierdzi, że nigdy nie widzieli osoby nietrzeźwej prowadzącej samochód. Na terenie Gminy Babice, w opinii mieszkańców znajduje się wystarczająca liczba punktów sprzedaży alkoholu (51%), natomiast dla 32% ta liczba jest duża. 15% badanych uważa, że sklepów z alkoholem jest za dużo, zaś dla 2% jest ich za mało.

Podejście mieszkańców Gminy Babice do kwestii spożywania alkoholu jest zróżnicowane. 49% badanych mieszkańców stwierdza, iż powinno zachować się umiar, 41% uznaje, że „wszystko jest dla ludzi”. 7% jest całkowicie przeciwna spożywaniu alkoholu, a 3% respondentów wstrzymało się od głosu. Dla większości badanej społeczności, człowiek z problemem alkoholowym jest osobą chorą (81%), zaś 31% mieszkańców twierdzi, że jest to osoba nieszczęśliwa. 9% wskazało, że jest to osoba mająca zły wpływ na innych. Alkoholik dla 6% respondentów jest awanturnikiem i chuliganem, a 3% ma go za przestępcę.

▪ NARKOTYKI

W kolejnym bloku tematycznym poruszono problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców. Celem było poznanie opinii oraz doświadczeń respondentów związanych z używaniem tych substancji psychoaktywnych. Mieszkańcy gminy zostali zapytani o częstotliwość zażywania narkotyków. Zdecydowana większość opowiedziała się za tym, że ich nie spożywa (94%). Do jednokrotnego zażywania narkotyków przyznało się 53% badanych, zaś kilka razy w roku bierze je 1%. Kilka razy w miesiącu substancje psychoaktywne bierze 2% mieszkańców, natomiast 6 razy lub więcej zdarza się to 1% badanych. Wynik należy brać z marginesem błędów, ponieważ wielu ankietowanych może nie chcieć się przyznać do faktu używania narkotyków, ponieważ są one nielegalne.

Wśród osób, które zadeklarowały się, że zażywają narkotyki, najczęściej sięgają po marihuanę (47%), a w następnej kolejności po amfetaminę (13%) i kokainę (13%). Doświadczenie z grzybami halucynogennymi ma 7% badanych, zaś podobnie jak z LSD (7%), ekstazy (7%), środkami nasennymi (7%), sterydami (7%) i dopalaczami (7%). Na pytanie dotyczące możliwości pozyskania narkotyków na terenie zamieszkiwanej miejscowości, respondenci odpowiedzieli, że nie wiedzą gdzie mogliby je kupić (63%). Mieszkańcy społeczności twierdzą, że jest trudny dostęp do środków psychoaktywnych (15%), natomiast 8% respondentów nie miałoby problemów, aby je pozyskać. Dla 14% badanych narkotyki są całkowicie niedostępne.

▪ PRZEMOC

Całowanie i dotykanie wbrew woli za akt przemocy uznano 64% badanych, spoliczkowanie- 57%, wysyłanie obraźliwych wiadomości- 37%. Dla 31% okazywanie braku szacunku stanowi przejaw przemocy, zaś 65% bicie przedmiotami również uważa za agresję. Zmuszanie do oglądania pornografii (64%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (53%), a także podszywanie się pod kogoś w Internecie (38%) to również zachowania przemocowe. 39% respondentów kradzież pieniędzy, nie opiekowanie się kimś kto tej opieki wymaga (25%) uważa za wyżej wymieniony akt, tak jak groźenie (77%) i krytykowanie wyglądu (33%).Większość ankietowanych twierdzi, że w swoim otoczeniu nie zna osoby, która by doświadczała przemocy domowej (49%). Prawie ¼ deklaruje, iż w swoim otoczeniu zna kogoś, kto zaznał przemocy, jak również 28% badanych nie ma wiedzy na ten temat.

Większość badanych mieszkańców wiąże zjawisko przemocy domowej z nadużywaniem alkoholu (73%), a 21% z używaniem dopalaczy, 20% narkotyków i chorobami (36%). 10% stwierdziło, że przemoc w domu wyzwalają osoby pod wpływem leków. Na niewłaściwe podejście do życia wskazał 1% badanych, podobnie jak na zaburzenia psychiczne 1%. 16% podało inne, bliżej nie określone powody. Aż 9% badanych doświadczyło przemocy. Jest to bardzo duży odsetek biorąc od uwagę, liczbę przebadanych osób. Osoby które doświadczyły przemocy, przyznały że była to przemoc psychiczna (59%) i fizyczna (23%). Aż 41% nie potrafiło określić rodzaju krzywdy jaką doznali. 45% respondentów twierdzi, że aktu przemocy dopuścił się partner/partnerka, na bliżej nie określone przez nich osoby wskazało kolejne 45%. 9% odpowiedziało, że sprawcami przemocy byli rodzice.

Większość badanych (80%) uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dziecka nie jest dobrą metodą wychowawczą, co potwierdzają liczne badania naukowe, które wskazują, że skutkiem tego jest obniżenie więzi emocjonalnej między dzieckiem a rodzicem. 1% popiera praktykowanie karania fizycznego dzieci, zaś 19% nie ma zdania na ten temat.

REKOMENDACJE:

- przeprowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej negatywnych skutków dla zdrowia i relacji społecznych nadużywania alkoholu;
- podjęcie działań edukacyjnych skierowanych zarówno do pracodawców jak i pracowników, których celem będzie przedstawienie konsekwencji prawnych związanych z podejmowaniem pracy w stanie nietrzeźwym oraz zagrożeń wynikających z takiej sytuacji;
- przeprowadzenie kampanii profilaktycznej z zakresu konsekwencji prawno- społecznych związanych z prowadzeniem pojazdu po wypiciu alkoholu. Rekomenduje się zwiększyć kontrole Policji pod kątem trzeźwości kierowców;
- dostarczyć informacji na temat alkoholowego zespołu płodowego FAS jako konsekwencji picia alkoholu w okresie ciąży przy użyciu ulotek i plakatów dostępnych w widocznych miejscach;
- przeprowadzić działania profilaktyczne na poziomie uniwersalnym dotyczące konsekwencji zdrowotnych, społecznych i prawnych zażywania narkotyków i dopalaczy;
- przeprowadzić warsztaty z różnych form samoobrony dla ofiar przemocy, zaś dla sprawców, należy zorganizować warsztaty z zachowań asertywnych oraz z poprawnej komunikacji, w celu nauczenia ich kontroli nad własnym zachowaniem;
- przeszkolenie członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz członków Zespołów Interdyscyplinarnych;
- edukowanie mieszkańców poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe.

2. BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY NA TERENIE GMINY BABICE

W badaniu ankietowym na terenie Gminy Babice wzięło udział 118 uczniów, gdzie proporcje były wyrównane i 50% stanowiły dziewczynki i 50% chłopcy. Wśród badanych uczniów najliczniejszą grupę stanowili uczniowie klasy VII (34%). W dalszej kolejności znaleźli się uczniowie klasy VI (29%), V (23%) i IV (8%). Najmniej liczną reprezentacją byli uczniowie klasy II i III gimnazjum (kolejno 6% i 1% uczniów).

▪ CZAS WOLNY

Na początek uczniom przedstawiono listę zawierającą wybrane sposoby spędzania czasu wolnego, z prośbą o to, aby określili jak często zdarza im się wykonywać wspomniane aktywności. Jeśli chodzi o czytanie książek, 25% uczniów nie robi tego nigdy, a tylko 10% czyta codziennie. 22% respondentów czyta kilka razy w tygodniu, 10% co najmniej raz w tygodniu, a 15% raz lub dwa razy w miesiącu. Aż 18% uczniów czyta książki w czasie wolnym tylko kilka razy w roku. 25% uczniów nigdy nie wychodzi wieczorami ze swoimi znajomymi, np. do dyskoteki czy kawiarni. Codziennie zdarza się wychodzić 6% respondentów, natomiast kilka razy w tygodniu 25%. Co najmniej raz w tygodniu robi to 17% uczniów, 16% raz lub dwa razy w miesiącu, a 11% badanych kilka razy w roku. 6% uczniów w ogóle nie uczy się języków obcych w swoim wolnym czasie. Codziennie robi to 24% uczniów, kilka razy w tygodniu 57%, a co najmniej raz w tygodniu 9%. Raz lub dwa razy w miesiącu wzbogacać swoje umiejętności lingwistyczne zdarza się 3% badanej społeczności uczniowskiej, zaś kilka razy w roku-1%. Wśród respondentów 1% z nich nigdy w czasie wolnym nie uprawia sportu. 47% uczniów każdego dnia poświęca swój czas na tego typu rozrywkę, kilka razy w tygodniu robi to 42%. Co najmniej raz na tydzień aktywnie spędza czas 7% respondentów, a raz lub kilka razy w miesiącu kolejne 3%.

Jeśli chodzi o uczestniczenie w zajęciach w placówkach wsparcia dziennego, takich jak świetlica środowiskowa, 79% uczniów w ogóle z nich nie korzysta. 2% respondentów podaje, kilka razy w tygodniu spędzają czas w świetlicy, zaś 3% badanych co najmniej raz w tygodniu uczestniczy w zajęciach prowadzonych w świetlicy środowiskowej. 4% respondentów korzysta z nich raz lub dwa razy w miesiącu, natomiast kolejne 4% kilka razy w roku. 8% uczniów nie grało nigdy w gry online. 30% robi to codziennie, 34% kilka razy w tygodniu, 9% badanych gra co najmniej raz w tygodniu. Kolejne 9% respondentów gra w gry online raz lub dwa razy w miesiącu lub kilka razy w roku. Codzienne używanie Internetu dla własnej przyjemności deklaruje 62% uczniów. Kilka razy w tygodniu korzysta z niego w tym celu 27% badanych, a raz w tygodniu 6%. Kilka razy w roku dla przyjemności surfuje po Sieci 3% badanych, zaś 1% nigdy tego nie robi. Kolejnym uwzględnionym w kafeterii odpowiedzi sposobem spędzenia czasu wolnego było granie na automatach do gry. 69% uczniów twierdzi, iż w ogóle nie korzysta z tego typu rozrywki. 1% codziennie oddaje się tej rozrywce, 1% co najmniej raz w tygodniu, a 2% kilka razy w tygodniu. Raz lub dwa razy w miesiącu gra na automatach 5% badanej populacji, 22% uczniów deklaruje, iż robi to kilka razy do roku. Ostatnią z opcji były inne alternatywne formy spędzania czasu np. słuchanie muzyki, oglądanie filmu, gra na instrumencie. Nigdy nie korzystało z nich 3% badanych uczniów. 59% respondentów korzysta z nich codziennie, 26% kilka razy w tygodniu, 8% co najmniej raz w tygodniu, 2% raz lub dwa razy w miesiącu, zaś 3% kilka razy w roku. Bardzo dobrze swoje wyniki w nauce ocenia 28% badanej społeczności uczniowskiej, dobrze- 52%. Ani dobrze ani źle swoich rezultatów w szkole nie ocenia aż 19% ankietowanych, zaś źle- 1%.

▪ ALKOHOL

Ankietowani zapytani o to, czy ich rówieśnicy piją alkohol twierdziło 6% respondentów. 58% ankietowanych uważa, że ich koledzy/koleżanki nie piją alkoholu, a 36% nie mają wiedzy na ten temat. Następnie respondenci zostali zapytani o częstotliwość picia alkoholu. W ciągu swojego życia nigdy nie spożywało alkoholu 75% uczniów, natomiast 1-2 razy deklaruje 17%, 3-4 razy zdarzyło się 3% ankietowanych, 1% pił od 6 do 9 razy w życiu. Aż 10-19 razy piło 3% społeczności uczniowskiej. 1% badanych robiło to ponad 40 razy. Na pytanie, w jakim wieku spożywałeś alkohol po raz pierwszy, aż 75% badanych odpowiedziało, że nie piją alkoholu. Poniżej 8 lat, inicjację alkoholową przeszło 3% populacji uczniowskiej, natomiast między 8 a 10 rokiem życia 7%. 14% respondentów piło napoje alkoholowe pomiędzy 11 a 14 rokiem, zaś 1% przeszedł inicjację mając 18 i więcej lat.

Uczniowie sięgający po alkohol najczęściej wybierają piwo (47%), następnie szampana (18%) i wino (15%). Po wódkę sięga 12% badanych, a po alkopopy 3%. Badana populacja uczniów zapytana o motywę sięgania po alkohol, odpowiedziała, że piją z ciekawości (19%). 13% respondentów stwierdziło, że spożywa alkohol dla towarzystwa, jak również lubią jego smak (10%) oraz bez konkretnego powodu (10%). Pozostali respondenci jako powód sięgania po napoje alkoholowe podali, że w ten sposób chcą zapomnieć o problemach (6%), lepiej się bawić (6%) oraz z nudów (6%). W zdecydowanej większości, rodzice uczniów nie mają wiedzy, że ich dzieci spożywają alkohol (56%). 44% rodziców ma świadomość, że ich pociechy są po inicjacji alkoholowej.

W rodzinach 8% respondentów znajduje się osoba, która nadużywa alkoholu. U 94% badanych nie występuje w rodzinie problem alkoholowy.

Odnosząc się do poprzedniego pytania, 37% badanych wskazało, że ojciec nadużywa alkoholu, a 16% że dziadek. W 5% rodzin, osobą z problemem alkoholowym jest siostra, zaś 47% wskazało na inną osobę. Uczniowie zapytani o możliwość zdobycia przez młodzież alkoholu w najbliższej okolicy, 20% stwierdziło, że kupują starsi koledzy. 77% deklaruje, że nie mają wiedzy na ten temat, zaś 14% podkrada rodzicom lub sami sobie kupują 10%. Aż 8% prosi obcych ludzi pod sklepem o zakup.

▪ NARKOTYKI

Zdecydowana większość respondentów przeczy temu, aby spożywali środki psychoaktywne. Tylko 1% badanych miał z nimi styczność. Kolejne pytanie było skierowane do osób, które odpowiedziały, że próbowały narkotyków. Zapytano uczniów o wiek pierwszego spożycia narkotyków. Inicjację narkotykową 40% badanych przeżyło mając 11-14 lat, zaś poniżej 8 lat miało wówczas 20%, między 8 a 10 kolejne 20%, a 18 i więcej lat w czasie inicjacji narkotykowej miało również 20% respondentów. Zadawalający jest fakt, że żaden z badanych uczniów nie sięgnął dotychczas po dopalacze. Substancje psychoaktywne uczniowie najczęściej zażywali w domu (14%) oraz w barze/klubie (14%). Zdecydowana większość gimnazjalistów (71%) wskazała na inne miejsca.

Niepokojący jest fakt, że rodzice uczniów nie wiedzą, iż ich dzieci sięgają po narkotyki. 90% badanych wskazało, że rodzice nie mają pojęcia o zażywaniu przez nich środków psychoaktywnych. Zdecydowana większość ankietowanych nie zna miejsc, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze (93%). Inni badani wskazali na takie miejsca jak: sklep 1%, klub 1% i dyskotekę 1%. Inne miejsca, bliżej nie określone przez uczniów podało 6% badanych. W opinii 86% uczniów, zażywanie narkotyków jest zdecydowanie szkodliwe. Raczej szkodliwe jest dla 8% badanych, zaś raczej nie szkodliwe- dla 2%, a zdecydowanie nie szkodliwe dla 1% respondentów. Nie miało zdania na ten temat 3% badanych.

Jak wynika z danych, uczniowie wiedzę dotyczącą narkotyków i dopalaczy czerpią głównie z telewizji i Internetu (53%). 22% wiedzę na ich temat zdobywa w szkole, 11% od rodziny, a 3% ankietowanych informacje o narkotykach i dopalaczach pozyskuje od znajomych. Aż 12% badanych wskazało na inne źródła.

▪ PRZEMOC

Uczniowie mieli ocenić, które z wymienionych zjawisk jest aktem przemocy. Przede wszystkim groźenie i straszenie dla respondentów stanowi akt przemocy (37%), następnie bicie przedmiotami (36%) i spoliczkowanie (3%). W dalszej kolejności ankietowani wymienili: zmuszanie do oddawania pieniędzy (1%), kradzież pieniędzy (3%), wysyłanie obraźliwych wiadomości (2%), a także zmuszanie do oglądania pornografii (2%) i podszywanie się pod kogoś w Internecie (1%). 3% ankietowanych za akt przemocy uważa okazywanie braku szacunku, a 1% twierdzi, iż nie opiekowanie się kimś kto tej opieki wymaga to przejaw przemocy. 7% badanych wskazało na inne, bliżej nie określone sytuacje.

Uczniowie są zdania, że alkohol prowokuje agresję wśród rówieśników (62%), a także kolejności narkotyki (53%). Respondenci wskazali również na zazdrość i zaborczość (52%), choroby psychiczne (42%), problemy finansowe (19%) oraz brak zaufania (21%). Za wpływem środowiska jako sytuacją która prowokuje agresję opowiedziało się 21% ankietowanych, kolejno 20% podało różnicę w poglądach, problemy w komunikacji (21%). Tylko 5% uczniów jest zdania, że do agresji przyczynia się sytuacja gospodarcza kraju oraz problemy zawodowe (8%). Kolejne 8% badanych podało inne powody. Aż 14% uczniowskiej społeczności doświadczyło przemocy. Większość, 86% nie ma takich doświadczeń.

Większość uczniów doświadczających przemocy odpowiedziało, że to koledzy/koleżanki stosowali/ły przemoc w stosunku do nich (31%). Następnie wskazali na znajomych (9%) i rodzeństwo (11%). 6% podało, że sprawcami aktu przemocy byli rodzice, zaś 49% badanych odpowiedziało, iż były to inne osoby. 14% ankietowanych odpowiedziało, że sprawca w momencie stosowania aktu przemocy był pod wpływem alkoholu, zaś 5% wskazało na leki, a 10% na dopalacze. Zdecydowana większość, 71% wskazała inne substancje. Zdecydowana większość badanych deklaruje, że czuje się bezpiecznie w szkole do której uczęszcza (69%). Nie czuje się bezpiecznie w miejscu nauki 7% uczniów, zaś co czwarty nie ma zdania na ten temat. 22% uczniów przyznało, że w szkole występuje problem przemocy. Przeciwnego zdania jest 41% respondentów, natomiast 37% nie ma informacji na ten temat.

Według uczniów w szkole występują takie zachowania świadczące o agresji/przemocy jak: popychanie szarpanie 53%, przezywanie, wyśmiewanie, poniżanie 50%, znęcanie się starszych nad młodszymi 44%, a także kopanie, bicie 39%, groźenie, szantażowanie, dokuczanie 31%. Pozostałe 175 badanych wskazało, że w szkole dochodzi do niszczenia sprzętów lub innych rzeczy. Do zachowań przemocowych między uczniami dochodzi najczęściej na przerwie 81% oraz po lekcjach 14%. Inni uczniowie odpowiedzieli, że takie sytuacje mają miejsce przed lekcjami 3%. Kolejne 3% badanych wskazało na inną ramę czasową. Niepokojący wydaje się być fakt, że 10% uczniów doświadczyło przemocy ze strony uczniów. 90% uważa, że nigdy ich rówieśnicy nie zastosowali zachowań przemocowych. Spośród osób, które doświadczyły przemocy rówieśniczej, 27% z nich powiadomiło o tym fakcie rodziców, 23% nauczyciela, a 14% kolegę/koleżankę. 36% nikogo nie poinformowało o doświadczeniu sytuacji przemocowej.

REKOMENDACJE:

- przeprowadzenie programu rekomendowanego przez Państwową Agencję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pt. *Fantastyczne możliwości*;
- Przeprowadzić działania informacyjne dotyczące podwyższenia świadomości dzieci i młodzieży na temat instytucji pomocowych;
- przeprowadzenie zajęć dla rodziców z zakresu szkodliwości alkoholu na rozwój fizyczno-społeczny nieletnich oraz *trening rozwoju umiejętności wychowawczych rodzica*;
- podjęcie działań profilaktycznych na poziomie uniwersalnym (aby zmniejszyć ryzyko pojawienia się zachowań przemocowych u dzieci i młodzieży), na poziomie selektywnym (aby zredukować zachowania agresywne u osób które incydentalnie dopuściły się przemocy) oraz wskazującym (aby pracować długofalowo z oprawcami).

3. BADANIE SPRZEDAWCÓW NA TERENIE GMINY BABICE

W badaniu diagnozującym problemy społeczne w Gminie Babice wzięło udział 20 sprzedawców, 18 kobiet i 2 mężczyzn. Wśród badanych osób największą grupę stanowili respondenci w wieku 26 - 40 lat (9 osób) i między 41-60 rokiem życia (9 osób). Poniżej 25 roku życia miało 2 sprzedawców.

9 ankietowanych uważa, że spożycie alkoholu utrzymuje się na stałym poziomie, kolejne 9 ekspedientów twierdzi, że maleje. 2 sprzedawców sądzi jednak, iż spożycie alkoholu w ostatnich latach wzrasta. Następnie ankietowanych zapytano, czy ich zdaniem alkohol w gminie sprzedawany jest osobom niepełnoletnim. Co istotne, 14 ankietowanych sprzedawców uznało, że nigdy nie dochodzi do takiej sytuacji. Jednak 5 osób sądzi, że zdarza się to rzadko, a 1 osoba uważa, że takie sytuacje mają miejsce czasami. Większości sprzedawców (13 osób) nigdy nie zdarzyło się, aby osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługuwanym przez nich punkcie. 1 sprzedawcy przytrafiło się to wiele razy, zaś 6 raz lub kilka razy. Zdecydowana większość sprzedawców nigdy nie podała alkoholu osobie niepełnoletniej (19 ankietowanych), zaś 1 osobie zdarzyło się to kilkukrotnie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, większość sprzedawców sądzi, iż w gminie zdarza się, że mieszkańcy wsiadają za kierownicę pojazdu pod wpływem alkoholu. 9 sprzedawców uważa, że takie sytuacje zdarzają się rzadko, 3 osoby wskazały odpowiedź czasami, zaś 1 osoba twierdzi, że takie sytuacje często mają miejsce. 7 sprzedawców twierdzi, że nigdy nie dochodzi do takich sytuacji w Gminie Babice.

Większość ankietowanych przyznała, że zdarzało im się, iż osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w obsługuwanym przez nich punkcie – 14 sprzedawcom zdarzyło się to raz lub kilka razy, 3 wiele razy, kolejnym 3 osobom nigdy nie przytrafiła się taka sytuacja. Co więcej, również sami sprzedawcy deklarowali, iż im samym zdarzało się sprzedać osobie nietrzeźwej alkohol – 8 sprzedawcom przytrafiło się to raz lub kilka razy, a 1 respondentowi wiele razy. Zdecydowana większość twierdzi, że nie sprzedają napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym (11 respondentów). 2 respondentom zdarza się wezwać policję do punktu sprzedaży alkoholu z powodu zakłócania porządku przez osobę znajdującą się pod wpływem alkoholu. 1 osobie takie sytuacje przytrafiają się rzadko, zaś kolejny badany był czasami zmuszony wzywać Policję ze względu na zakłócanie porządku przez osoby nietrzeźwe.

Rekomendacje:

- przeprowadzenie kontroli w punktach sprzedaży alkoholu przez Policję wraz z członkiem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- przeprowadzenie szkolenia terenowego wśród sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych, społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.

ROZDZIAŁ III

REALIZATORZY ZADAŃ ZAPLANOWANYCH W GMINNYM PROGRAMIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ NARKOTYKOWYCH

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Babicach.
2. Placówki oświatowe.
3. Ośrodek Pomocy Społecznej w Babicach.
4. Komisariat Policji w Alwerni.
5. Sąd Rejonowy w Chrzanowie – Wydział III Rodzinny i Nieletnich.
6. Organizacje pozarządowe.
7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chrzanowie.
8. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
9. Okoliczne zakłady leczenia uzależnień Andrychów, Kraków, Oświęcim, Szpital Powiatowy w Chrzanowie.
10. Inne podmioty, mające w swych statutach zapisy umożliwiające wykonywanie zadań zawartych w programie, a nie wymienione w powyższym katalogu.

ROZDZIAŁ IV

CELE OPERACYJNE, KIERUNKI ORAZ DZIAŁANIA W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE BABICE NA 2019 ROK

Rozwiązywanie problemów uzależnień jest jednym z ważnych obszarów działania administracji lokalnej. Polski model rozwiązywania tych problemów zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych zlokalizowana jest na poziomie samorządu terytorialnego.

W Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 wskazany jest cel strategiczny, którym jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludzkiego oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu. Natomiast jednym z celów operacyjnych jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin.

Zadania te obejmują katalog zadań ustawowych oraz:

- stosowanie instrumentów prawnych (w tym art. 40 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) i społecznych wobec osób nadużywających alkoholu, stosujących przemoc w rodzinie, nieprzestrzegających norm prawnych i zasad współżycia społecznego;

- wspieranie realizacji zadań wynikających ze zmiany ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, określonych w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

ROZDZIAŁ V

SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I INNYCH UZALEŻNIEŃ

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii także wymienia katalog zadań, za realizację których odpowiedzialna staje się gmina. Skupiają się one wokół szeroko rozumianej pomocy osobom zagrożonym uzależnieniem, osobom, które są uzależnione oraz ich rodzinom a także profilaktyce adresowanej do różnych grup wiekowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Realizacja tych zadań może odbywać się na podstawie dwu odrębnych programów uchwalanych corocznie lub jednego wspólnego zawierającego zadania z obydwu ustaw. W Gminie Babice uchwalany jest jeden program pn.: „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Babice na rok 2019”. Umieszczenie dwóch ustaw w jednym programie wynika z faktu, iż w profilaktyce obydwu można zastosować zbieżne działania. Zatem działania profilaktyczne realizowane w Gminie Babice skupiają zadania wynikające z ustawy o zdrowiu publicznym, Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Cel operacyjny 1.

Zwiększenie dostępności rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Działania:

- Dofinansowanie dodatkowych programów terapeutycznych dla osób uzależnionych spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych oraz członków rodzin z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- Finansowanie kosztów sporządzania opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz przeprowadzanie wywiadów.
- Prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.
- Prowadzenie przez członków GKRPA rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego.
- Upowszechnianie informacji o placówkach leczenia odwykowego.
- Finansowanie udziału w szkoleniach, konferencjach osób pracujących w obszarze pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
- Wspieranie działań na rzecz integracji społecznej osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu poprzez dofinansowanie udziału w obozach terapeutycznych.

- Organizacja imprez profilaktyczno – edukacyjnych o tematyce uzależnień.
- Finansowanie zajęć terapeutycznych dla osób z problemem alkoholowym.
- Prowadzenie na terenie Gminy punktu terapeutycznego dla osób uzależnionych.
- Utworzenie na terenie Gminy punktów wsparcia dla osób utrzymujących trzeźwość.
- Finansowanie organizowanych przez uprawnione podmioty szkoleń i konferencji z zakresu profilaktyki uzależnień, zagadnień z dziedziny przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie oraz pokrywanie kosztów przejazdów członków Komisji i innych osób kierowanych na szkolenia.
- Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu.

Wskaźniki realizacji celów:

- liczba porad udzielonych w punkcie konsultacyjnym;
- liczba odbytych rozmów interwencyjno-motywujących przeprowadzonych przez członków GKRPA;
- liczba sporządzonych opinii przez lekarzy biegłych sądowych;
- liczba przeprowadzonych wywiadów;
- liczba osób uczestniczących w zajęciach terapeutycznych;
- liczba osób przeszkolonych z rozbiciem na poszczególne szkolenia.

Cel operacyjny 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Działania:

- Dofinansowanie programów terapii dla osób współuzależnionych.
- Dofinansowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z rodzin alkoholowych w zakresie działań profilaktycznych.
- Dofinansowanie obozów dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
- Finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym.
- Edukacja publiczna w obszarze przeciwdziałania przemocy - przewodniki, ulotki, broszury.
- Korzystanie z porad radcy prawnego.
- Organizowanie konsultacji psychologicznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
- Organizowanie i finansowanie dla przedstawicieli służb i instytucji działających na rzecz ochrony rodzin przed przemocą szkoleń obejmujących zagadnienia dotyczące specyfiki zjawiska przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych i edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w Rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci.
- Włączanie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy.
- Finansowanie programów profilaktyki przemocy i programów rozwijających umiejętności wychowawcze oraz pozytywne relacje rodzinne.
- Współpraca z instytucjami z terenu gminy m.in. Policja, Ośrodki Zdrowia, Parafie i organizacje pozarządowe,
- Kierowanie do Sądu Rodzinnego uzależnionych od alkoholu ze wskazaniem rodzaju leczenia;

- Współpraca ze szkołami i OPS w zakresie organizowania dodatkowej opieki pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci z rodzin, w której występują problemy alkoholowe i przemoc w rodzinie.

Wskaźniki realizacji celów:

- liczba dzieci zapisanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- liczba udzielonych porad przez Radcę prawnego w punkcie konsultacyjnym;
- liczba udzielonych porad przez psychologa w punkcie konsultacyjnym;
- liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w Chrzanowie w temacie przymusowego leczenia odwykowego przez Gminną Komisję\

Cel operacyjny 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Działania:

3.1. Promocja zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna:

- 1) prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych adresowanych do różnych grup społecznych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu oraz zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych oraz innych produktów, których spożywanie może doprowadzić do uzależnienia;
- 2) prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież;
- 3) upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży.

3.1.2. Szkolenie kadr

- 1) podnoszenie kompetencji przedstawicieli grup zawodowych zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i zapobiegania narkomanii oraz członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

3.2. Profilaktyka

3.2.1. Profilaktyka uniwersalna:

- 1) wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych, używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych;
- 2) wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży;
- 3) wspieranie programów oraz przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież i skierowanych do grup rówieśniczych;
- 4) dofinansowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież m.in. poprzez organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych:
 - a) kontynuacja pozalekcyjnych zajęć sportowych stanowiących element oddziaływań profilaktycznych;
 - b) organizacja imprez sportowo –rekreacyjnych z odniesieniem profilaktycznym;

c) zakup sprzętu sportowego dla jednostek, organizacji i stowarzyszeń prowadzących zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży, jako wspieranie bazy niezbędnej dla realizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych;

5) organizacja lokalnych imprez sportowo-rekreacyjnych, turystycznych i kulturalnych z odniesieniem profilaktycznym;

6) organizowanie i dofinansowanie spektakli profilaktycznych, konkursów, dofinansowanie warsztatów szkoleniowo-profilaktycznych, zajęć sportowych z warsztatami profilaktycznymi;

7) dofinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży na obozach, biwakach, wycieczkach, których program obejmuje zajęcia z elementami profilaktycznymi, socjoterapeutycznymi;

8) tworzenie młodzieży warunków do alternatywnych (bez używek) form spędzania wolnego czasu – wyjazdy na basen, wycieczki, rajdy, dyskoteki bez alkoholu, kluby młodzieżowe, koła zainteresowań, zajęcia świetlicowe;

9) szkolenia dla osób prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych;

10) włączenie się w ogólnopolskie, lokalne akcje i kampanie profilaktyczne, a zwłaszcza związane z przeciwdziałaniem nietrzeźwości na drogach;

11) organizowanie programów psychokorekcyjnych dla kierowców zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu.

12) zakup materiałów profilaktyczno-edukacyjnych, prenumerata specjalistycznych czasopism.

3.2.2. Profilaktyka selektywna:

1) wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców;

2) prowadzenie konsultacji poradnictwa psychologicznego oraz zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją, wykluczenie społecznym sprawiającej kłopoty wychowawcze oraz eksperymentującej ze środkami uzależniającymi.

3.3.3. Profilaktyka wskazująca:

1) udzielanie specjalistycznej pomocy osobom z problemem alkoholowym i używających środków odurzających oraz wsparcia rodzinom tych osób;

2) wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Wskaźniki realizacji celów:

- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach, projektach i zajęciach profilaktycznych;
- liczba rodziców uczestniczących w programach edukacyjno-profilaktycznych;
- liczba przeprowadzonych zajęć warsztatowych;
- liczba akcji edukacyjnych (kampanie lokalne i ogólnopolskie);
- liczba zakupionych oraz rozdysponowanych materiałów edukacyjnych w programach, projektach i zajęciach.

Cel operacyjny 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- Wspieranie działań podejmowanych przez inne instytucje, organizacje pozarządowe, kościoły i osoby fizyczne mające wyraźne odniesienie profilaktyczne.

- Udzielanie pomocy kuratorom sądowym wykonującym nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu.
- Wspieranie wszelkich inicjatyw społecznych w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.
- Udzielanie wsparcia finansowego i organizacyjnego podmiotom na podstawie złożonego projektu zgodnie z zasadami określonymi ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizującym zadania profilaktyczne.
- Wspieranie działań grup trzeźwościowych AA, Al-Anon i DDA.

Wskaźniki realizacji celów:

- liczba podjętych działań profilaktycznych;
- liczba ogłoszonych otwartych konkursów oraz liczba pozytywnie rozpatrzonych ofert.

Cel operacyjny 5.

Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- zadbanie, aby w miejscach sprzedaży napojów alkoholowych były widoczne informacje o szkodliwości spożywania alkoholu oraz zakazie podawania i sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.
- organizacja szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.
- egzekwowanie uchybień na drodze sądowej.

Wskaźniki realizacji celów:

- liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- liczba skierowanych wniosków o naruszenie przepisów w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych.

ROZDZIAŁ VI

ZASADY ORGANIZACJI, FINANSOWANIA ORAZ SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

1. Finansowe wspieranie imprez profilaktycznych.

Dofinansowanie imprez pozakonkursowych będzie realizowane:

- na podstawie złożonego wniosku i załączonego do niego opisu zadania i szczegółowego programu profilaktycznego realizowanego w programie zadania - dla jednostek własnych Gminy Babice,
- na podstawie uproszczonej oferty realizacji zadania publicznego, zgodnie z procedurą określoną w art. 19 a ust.1- dla podmiotów, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2, w tym organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

z tym, że finansowane będą zakupy materiałów wykorzystywanych wyłącznie do realizacji zadania.

2. Kontrola realizacji programu

1. Ustalenie systemu kontroli sprzedaży alkoholu pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz uchwał podjętych przez Radę Gminy.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składa sprawozdanie z wykonania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Radzie Gminy do dnia 31 marca 2020 r.

3. Postanowienia końcowe

- Środki finansowe na realizację Programu zapewnione są w planach budżetowych gminy w ramach wpłat za wydawane zezwolenia.
- Posiedzenia Komisji zwołuje Przewodniczący według potrzeb.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala szczegółowy zakres działań, wynikających z programu profilaktyki, wnioskując jednocześnie o przeznaczenie na ten cel stosownych środków w budżecie gminy. Po uchwaleniu budżetu Komisja koryguje plan działań wskazując sposób jego realizacji.
- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i wynagrodzenie pracownika obsługi Komisji jest finansowane w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani.
- Za udział w posiedzeniach, czynnościach kontrolnych członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości:
 - a) Przewodniczący Komisji 550,00 zł /brutto/
 - b) Pozostali Członkowie 400,00 zł /brutto/
 - wynagrodzenie obejmuje zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych;
 - wynagrodzenie obniża się o 30% za każdą nieobecność na posiedzeniu komisji;
 - zwrot kosztów wyjazdu w teren w ramach kontroli punktów sprzedaży odbywać się będzie na podstawie przedłożonego biletu lub rachunku – dotyczy punktów sprzedaży alkoholu poza terenem Babic, a podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowić będzie opieczętowany przez placówkę handlową protokół z przeprowadzonej kontroli oraz lista obecności członków Komisji dokonującej kontroli w terenie,
 - zwrot kosztów przejazdu w ramach szkoleń dla członka Komisji odbywać się będzie na podstawie przedłożonego biletu,
 - podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis członka Komisji na liście obecności na posiedzeniu Komisji,
- Za dyżur członka Komisji w punkcie konsultacyjnym dla osób utrzymujących trzeźwość przysługiwać będzie dodatkowe wynagrodzenie w kwocie 40,00 zł brutto za godzinę. Podstawą do udzielenia wynagrodzenia będzie sporządzona miesięczna lista obecności z dyżuru wraz z podpisem członka pełniącego dyżur w danym tygodniu zatwierdzona przez Przewodniczącego GKRPA.
- Za realizację zadań wynikających z niniejszego programu odpowiedzialny jest Wójt Gminy Babice.
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i innych osób prawnych odbywa się w drodze konkursu ofert na podstawie umowy zawieranej pomiędzy stronami. Z osobami fizycznymi zawierane są umowy – zlecenia na wykonanie określonego zadania. Za merytoryczną prawidłowość wniosków o dofinansowanie realizacji zadań z zakresu

profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych odpowiedzialna jest Komisja Konkursowa powołana przez Wójta Gminy Babice,

- Upoważnia się przewodniczącego komisji GKRPA do występowania do Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Babicach z wnioskami o przeniesienie środków finansowych pomiędzy paragrafami i zadaniami wydatków w ramach budżetu działu 851 ochrona zdrowia rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Uzasadnienie

Rozwiązywanie problemów uzależnień jest jednym z ważnych obszarów działania administracji lokalnej. Polski model rozwiązywania tych problemów zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych zlokalizowana jest na poziomie samorządu terytorialnego.

W Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 wskazany jest cel strategiczny, którym jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludzkiego oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu. Natomiast jednym z celów operacyjnych jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zrachowaniami ryzykownymi.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin.

Działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i rozwiązywania ich powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony administracji rządowej jak i samorządowej. Działania realizowane na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii kierowane są do ogółu mieszkańców gminy Babice. Mają one na celu ograniczenie zachowań postrzeganych jako problemy społeczne tj. używanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie, brak wystarczających form spędzania wolnego czasu, agresja wśród młodzieży, alkoholizm.

Podstawą prawną działań gminnych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.), Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852 ze zm.),

Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2365 ze zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 04.08.2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz.1492).

Przyjęcie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 niezbędne jest dla realizacji określonych w nim celów wychodzących naprzeciw istotnym problemom społeczności lokalnej w obszarze profilaktyki uzależnień, zainicjowanych w latach poprzednich.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Babice na rok 2020 jest zasadne.